

Pyrénées – Orientales, áalles onder de Catalaanse zon

Wijngaarden in de winter met de Pyrénées op de achtergrond.

De Pyrénées-Orientales ofwel Frans-Catalonië. Zon, zee en bergen. Glooiende wijnvelden en fruitboomgaarden. Zowel ruw als lieflijk. Van prehistorie tot moderne kunst. Een land van uitersten, dat vooral kunstenaars inspireerde. Zo ook de Nederlandse Anya Niewierra. Tijdens een vakantie werd ze verliefd op dit gebied en ze bouwde er een parttimebestaan op tussen de Catalanen. Haar passie voor de streek inspireerde haar zelfs tot de literaire thriller 'Vrij Uitzicht'. "Zo kon ik thuis voortgenieten van mijn uitzicht op de Mont Canigou. En ik kon promotie maken voor dit onbekende stukje Frankrijk. Op mijn manier."

TEKST INNE VANDEN BREMT
FOTOGRAFIE ANYA NIEWIERRA

Anya Niewierra

Abdij St.-Michel de Cuxa bij Prades in maart wanneer de perzikbomen bloeien.

Anya Niewierra droomde al een tijdje van een pied-à-terre in Frankrijk. Maximaal acht uur reizen. Zuid-Frankrijk was dus niet meteen in beeld. Tot Ryanair vanuit Charleroi vloog op Languedoc-Roussillon. "De luchthaven ligt op een dik uur rijden van ons huis in Zuid-Limburg. De Midi werd plots toch een optie. Mijn man en ik zaten op een van de eerste vluchten richting het zuiden. Een weekendje weg, op verkenning. Van de Pyrénées-Orientales had ik nog nooit gehoord, maar de noordelijker gelegen Languedoc, met badplaatsen zoals Cap d'Agde en Grande Motte, zei me wel wat. Frans-Catalonië was een totale verrassing. Overal zag ik contrasten: glooiende wijngaarden naast grillige bergtoppen, weidse zandstranden die overgingen in ruwe rotskusten, impressionistische kunst in een middeleeuwse abdij. Hier hebben ze echt alles onder de zon. We kochten nog datzelfde weekend ons eerste huis." Met de aankoop van haar *gîte* in het middeleeuwse dorp Estover integreerde Anya in de Catalaanse gemeenschap. Later kocht ze nog vier ruïnes die ze samen met haar man transformeerde tot luxevakantiewoningen. "Verbouwen is de ideale manier om door te dringen tot de haarvaten van een samenleving. Je maakt kennis met vele instanties, je wordt vriend - of vijand - van bouwvakkers en je leert de achterkant van steden kennen. Je komt bij mensen thuis en raakt vertrouwd met hun gewoontes."

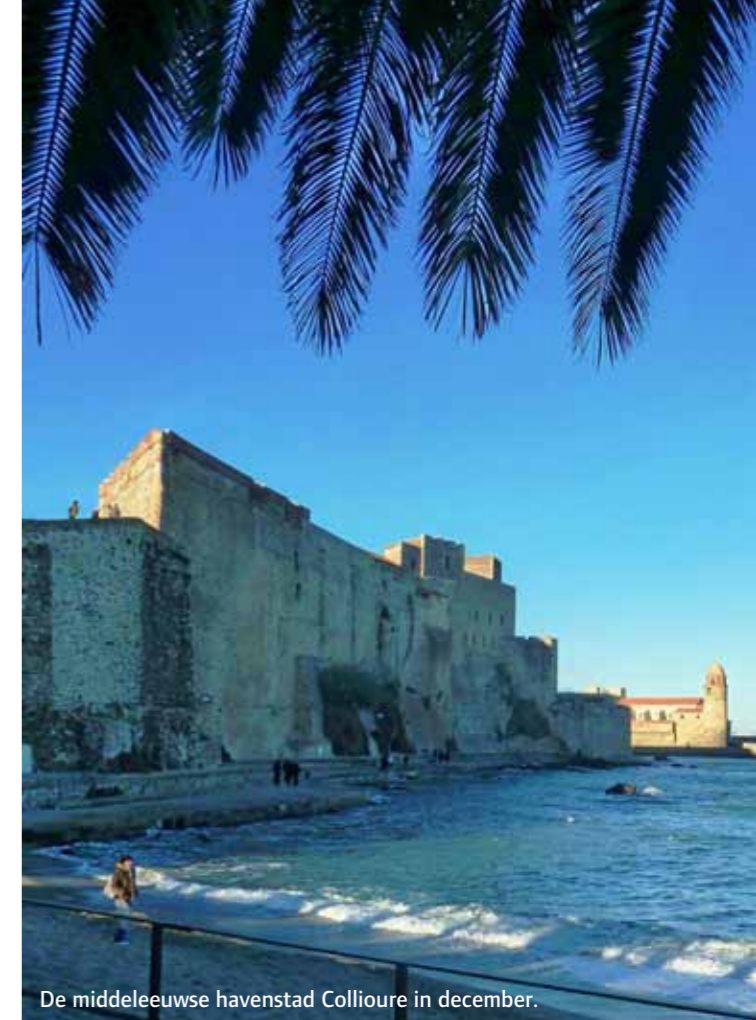
Frans-Catalonië in hoofdstukken

Tijdens haar tweede bezoek aan de Pyrénées-Orientales ontdekte Anya het bergdorp Mosset. Een adelaarsnest dat

fascineerde: een hooggelegen *château*, de vele trappen, de nauwe straatjes, de vestingmuren en het uitzicht op de Mont Canigou, de op één na hoogste top van de Pyreneeën. Elke vakantie reed ze er wel even naartoe, om te wandelen en uit te rusten met zicht op de bergen. Tijdens een van die bezoeken viel haar oog op een vervallen schuur. Een coup de foudre en de aankoop was dan ook snel rond. Maar na een zware storm dreigden de overheellende dikke muren op de huizen van de benedenburen te vallen, waardoor de Nederlandse onmiddellijk naar Frankrijk vertrok. "Omdat de Portugese werkmannen cash betaald wilden worden, moest ik de hele tijd ter plekke aanwezig zijn. Gedurende vier dagen zat ik in het warme winterzonnetje op een fruitkistje te staren naar de puinhopen van mijn ruïne. Door het ingestorte dak zag ik links het eeuwenoude *château* en rechts de *Pic* van de Mont Canigou. Het idee voor mijn thriller was geboren. De Pyrénées-Orientales werden het decor voor het verhaal van de pas gescheiden Tess Clement. Elk hoofdstuk is gesitueerd op een andere locatie. Mijn liefde voor het gebied zocht zich literair een weg naar buiten."

Scharnierpunt tussen Frankrijk en Spanje

Al speelt het verhaal zich vandaag af, toch komen er elementen uit het rijke verleden van de streek in terug. Grenzen die verschuiven, zowel geografisch als emotioneel, lopen als een rode draad door het boek. "Ik heb wat met grensregio's. Ik woon in Zuid-Limburg, waar drie landen samenkomen. Boeiend, vooral geschiedkundig en cultureel. De inwoners moesten immers met iedere nieuwe koning >

De middeleeuwse havenstad Collioure in december.

Klaprozen op de weg naar Finestret in mei.

Een huis bij het Château van Mosset in mei.

Een straatje in Estoher in maart.

Koeien 'aaïen' op een wandelpad naar de top van de Mont Canigou.

Het dorp Estoher in de herfst.

Pezilla-de-Conflet in april.

weer een nieuwe identiteit accepteren. Tegelijkertijd kregen ze de kans om het beste van iedere overheerser over te nemen. Dat zie je ook in Frans-Catalonië. Het gebied vormde de toegangspoort tot ofwel Spanje, ofwel Frankrijk. Tijdens mijn zoektocht naar informatie groeide mijn band met de Pyrénées-Orientales. Zo leerde ik dat de regio al tijdens de prehistorie bewoond werd. Een van de oudste Europeanen werd hier gevonden, in de heuvels boven Tautavel. Ook de Romeinen lieten hun sporen na. Vooral de romaanse kerken en abdijen zijn internationaal bekend. Mijn persoonlijke favoriet is de abdij Saint-Martin-du-Canigou, boven op een rots omringd door hoge bergtoppen. Tijdens een bezoek kwam ik op het idee om een onbekende die vanuit het *château* van Mosset de omgeving bespiedt, te verwerken in het verhaal. Ik maak overigens ook een knipoog naar het fauvisme, dat aan de kust tot bloei kwam."

Water

Water speelt een belangrijke rol in het boek én in het leven van Anya. "Water is essentieel voor de Catalanen. De vele zonuren en de zomerse hitte maken hen afhankelijk van het water dat via rivieren en ondergrondse bronnen de vruchtbare vlaktes met de fruitboomgaarden en wijnvelden bereikt. Overal tref je ingenieuze irrigatiesystemen aan. Sommige dateren uit de tijd van de Romeinen, zoals het spectaculaire aquaduct bij Ansignan. Bovendien is de Middellandse Zee dominant aanwezig. In het noorden, aan de *Côte Radieuse*, liggen weidse zandstranden en in het zuiden, bij de Spaanse grens aan de *Côte Vermeille*, pronken rotskusten." Het is dan ook niet verwonderlijk dat water prominent aanwezig is in het boek, zeker op een aantal

De 'Pic' van de Mont Canigou achter het dorp Espira-de-Conflet in december.

Abdij St.-Martin du Canigou in juni.

Collioure bij zonsondergang in december.

belangrijke momenten. Zo ontmoet het hoofdpersonage Tess haar geliefde aan een rivier en wanneer het haar te veel wordt, trekt ze naar zee om uit te waaien. En ze is verzot op badderen in het thermale openluchtbad van St.-Thomas. “Omdat ik zelf ook dol ben op het warme zwavelhoudende water dat op diverse plaatsen opborrelt, besloot ik om een cruciaal hoofdstuk hier te situeren.”

Van dansen tot processies

Diverse scènes in het boek spelen zich af op straat (de drukbezochte weekmarkt in Prades) of tijdens Catalaanse evenementen, zoals de *Procession de la Sanch* in Perpignan. De Catalaanse sfeer wordt bijna tastbaar. “De ziel van een gebied zit niet in de monumenten, maar in wat de mensen sâmen doen. Dat is de charme van Frans-Catalonië. Voor het eten drinken ze eerst een *apéritif*. Een *vin doux*, een sterke zoete aperitiefwijn, die in de streek zelf wordt gemaakt, zoals een Maury, Rivesaltes of Banyuls, geserveerd met olijven en plakjes worst. Het hoofdpersonage Tess is – net zoals ik – verlekkerd op Banyuls. De Catalanen léven hun tradities. Ik moést daar gewoon iets mee doen. Tess danst vaak de *Sardanas* met de *Mossétans* en de climax van het boek speelt zich af tijdens het jaarlijkse *Fête Saint-Jean*, hêt feest in zowel Frans- als Spaans-Catalonië. Rond middernacht worden zowel aan de Spaanse als de Franse kant op de toppen rond de Mont Canigou, de heilige Catalaanse berg, grote vuren aangestoken, die in beide landen te zien zijn. Een uniek symbool van eenheid. 🍷

PYRÉNÉES-ORIENTALES PRAKTISCH

ERHEEN

Met het vliegtuig kun je vanuit Charleroi naar de luchthaven Perpignan-Rivesaltes, of van Charleroi, Eindhoven, Maastricht, Düsseldorf, Rotterdam en Amsterdam naar de luchthaven Costa Brava – Gerona (Girona), net over de grens in Spanje. Meer info: www.ryanair.com, www.transavia.com. Of je reist met de trein (TGV) naar Perpignan.

OVERNACHTEN

Maisons Witte Lelie, de vijf vakantiewoningen van Anya Niewierra: www.witte-lelie.com. Een overzicht van de verblijfsaccommodatie en attracties: www.tourisme-pyreneesorientales.com.

Cover van de thriller ‘Vrij Uitzicht’: blik op de Mont Canigou vanaf een ruïne dicht bij Mosset.